

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Βασικές αρχές	3
M. Chiapasco, M. Zaniboni	3
Εισαγωγή	3
Επαρκής προεγχειρητική αξιολόγηση	3
Αιτία προσέλευσης και περιγραφή των κύριων συμπτωμάτων (ιστορικό παρούσας νόσου).....	4
Κλινική εξέταση	4
Ακτινογραφικές εξετάσεις	7
Ερμηνεία ακτινογραφικών εξετάσεων	16
Διαγνωστική υπόθεση	17
Αξιολόγηση της γενικής υγείας του ασθενούς (ανασκόπηση κατά σύστημα), ιατρικό αναμνηστικό και πιθανό αίτημα για πρόσθετες εξετάσεις	18
Σχέδιο θεραπείας και επιλογή αναισθησίας	18
Σχέση βιολογικών κινδύνων και οφέλους που λαμβάνεται	26
Ενήμερη συγκατάθεση για χειρουργικές επεμβάσεις	27
Βιβλιογραφικές αναφορές	29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Χειρουργική ανατομία των γνάθων	31
M. Chiapasco, M. Zaniboni	31
Εισαγωγή	31
Οπίσθια κάτω γνάθος	31
Πρόσθια κάτω γνάθος	43
Έδαφος του στόματος	48
Γλώσσα	53
Πρόσθια άνω γνάθος	55
Οπίσθια άνω γνάθος	59
Υπερώα	66
Παρεία	69
Άνω και κάτω χείλος	70
Βιβλιογραφικές αναφορές	71

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η χειρουργική επέμβαση	73
M. Chiapasco, M. Zaniboni, L. Seriola, A. Flora, T. Anello, E. Corsi	73
Προετοιμασία: περιβάλλον, χειρουργοί, χειρουργικός εξοπλισμός, ασθενής	73
Καθαρή τεχνική	75
Άσπτη τεχνική	77
Τοπική αναισθησία	79
Οπίσθια κάτω γνάθος	80
Πρόσθια κάτω γνάθος	83
Έδαφος του στόματος	86
Γλώσσα	87
Οπίσθια άνω γνάθος	87
Πρόσθια άνω γνάθος	91
Υπερώα	91
Ζυγωματική περιοχή	95
Κάτω χείλος	95
Άνω χείλος	95
Τεχνικές για τομή των μαλακών μορίων και παρασκευή κρημού	95

Πρόληψη της ισχαιμίας.....	96
Πρόληψη κατακερματισμού των κρημνών.....	97
Πρόληψη βλαβών σε σημαντικές ανατομικές δομές.....	99
Πρόληψη της διάσπασης του τραύματος.....	100
Θέση της τομής σε σχέση με την παρυφή των ούλων.....	101
Αναπέταση κρημνού.....	104
Αποκόλληση υποπερισστικού κρημνού.....	104
Συγκράτηση του κρημνού.....	105
Οστεκτομή.....	106
Επισκόπηση του χειρουργικού πεδίου.....	109
Αιμόσταση.....	109
Συρραφή.....	112
Αφαίρεση ραμμάτων.....	115
Τεχνικές συρραφής.....	116
Τεχνικές για την τομή και ανατομή των μαλακών μοριών.....	120
Τομή.....	120
Αναπέταση του χειρουργικού κρημνού.....	120
Επιπερισστική αναπέταση ή ανατομή.....	120
Αρχές επούλωσης των τραυμάτων.....	122
Μετεχειρητική αντιμετώπιση ασθενών.....	123
Βιβλιογραφικές αναφορές.....	125

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Εξαγωγές δοντιών.....	127
M. Chiapasco, M. Zaniboni, A. Coggiola, P. Casentini.....	127
Εισαγωγή.....	127
Ενδείξεις.....	127
Αντενδείξεις.....	129
Προεχειρητική αξιολόγηση.....	130
Προετοιμασία του ασθενούς για την εξαγωγή.....	134
Απλές εξαγωγές.....	134
Βασικές τεχνικές.....	139
Εξαγωγή των δοντιών της άνω γνάθου.....	143
Εξαγωγή των δοντιών της κάτω γνάθου.....	147
Σύνθετες εξαγωγές δοντιών: ανοιχτή χειρουργική τεχνική.....	150
Τεχνική.....	152
Χειρουργική τεχνική για την αφαίρεση σπασμένων ακρορρίζων.....	158
Βιβλιογραφικές αναφορές.....	161

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Έγκλειστα δόντια.....	163
M. Chiapasco, M. Zaniboni, F. Gatti, G. Garattini.....	163
Εισαγωγή.....	163
Αιτιοπαθογένεια.....	163
Προβλήματα που σχετίζονται με την έγκλειση των δοντιών.....	165
Θεραπεία διαταραχών της ανατολής.....	168
Έγκλειστοι τομείς.....	169
Έγκλειστοι κυνόδοντες της άνω γνάθου.....	171
Κυνόδοντες της κάτω γνάθου.....	173
Έγκλειστοι προγόμφιοι.....	174

Έγκλειστοι πρώτοι και δεύτεροι γομφίοι	174
Έγκλειστοι τρίτοι γομφίοι	175
Τελικά συμπεράσματα	177
Χειρουργική αποκάλυψη και ορθοδοντική διευθέτηση	178
Χειρουργικός σχεδιασμός	178
Προεγχειρητική αξιολόγηση: θέση του έγκλειστου δοντιού και πρόσβαση	178
Ακτινολογικές εξετάσεις	178
Χειρουργικές τεχνικές	181
Βασικές τεχνικές	182
Εξαγωγή	186
Χειρουργικός σχεδιασμός	186
Χειρουργικές τεχνικές	190
Τρίτοι γομφίοι κάτω γνάθου	190
Χειρουργική ανατομία: αξιοσημείωτες ανατομικές δομές	193
Χειρουργικό πρωτόκολλο για την εξαγωγή έγκλειστων τρίτων γομφίων της κάτω γνάθου	194
Βασικές τεχνικές	195
Εξαγωγή του τρίτου γομφίου και περιοδοντική υγεία του δεύτερου γομφίου	202
Εκτομή σπέρματος του τρίτου γομφίου κάτω γνάθου	202
Βασικές τεχνικές	204
Τρίτοι γομφίοι άνω γνάθου	206
Χειρουργική ανατομία: αξιοσημείωτες ανατομικές δομές	207
Χειρουργικό πρωτόκολλο για την εξαγωγή τρίτων γομφίων άνω γνάθου	208
Βασικές τεχνικές	209
Εκτομή σπέρματος των τρίτων γομφίων άνω γνάθου	211
Έγκλειστοι κυνόδοντες της άνω γνάθου	212
Χειρουργική ανατομία: αξιοσημείωτες ανατομικές δομές	212
Χειρουργικό πρωτόκολλο για την εξαγωγή έγκλειστων κυνόδοντων άνω γνάθου	212
Έγκλειστοι κυνόδοντες της κάτω γνάθου	215
Χειρουργική ανατομία: αξιοσημείωτες ανατομικές δομές	215
Χειρουργικό πρωτόκολλο για την εξαγωγή έγκλειστων κυνόδοντων κάτω γνάθου	216
Αλλοι έγκλειστοι οδόντες	216
Έγκλειστοι τομείς	216
Έγκλειστοι προγόμφιοι	217
Έγκλειστοι πρώτοι και δεύτεροι γομφίοι άνω γνάθου	219
Πολλαπλές εγκλείσεις	219
Υπεράριθμα δόντια	220
Αυτόλογη μεταμόσχευση δοντιών και αναφύτευση δοντιών	222
Χειρουργικός σχεδιασμός	222
Προσδιορισμός της θέσης και του προσανατολισμού των δοντιών του έγκλειστου δοντιού και της μορφολογίας της περιοχής λήψης	224
Βιβλιογραφικές αναφορές	225

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Οδοντογενείς λοιμώξεις	227
M. Chiapasco, M. Zaniboni, A.	227
Εισαγωγή	227
Αιτιοπαθογένεση	227
Παράγοντες προδιάθεσης	229
Κλινική εξέλιξη	229
Ανατομικοί παράγοντες που επηρεάζουν την επέκταση των οδοντογενών λοιμώξεων	234

Πρωτεύουσες οδοί διάχυσης	234
Δευτερεύουσες οδοί επέκτασης	240
Επέκταση λόγω γειννίασης	240
Αιματογενής επέκταση	245
Λεμφική επέκταση	245
Διάγνωση οδοντογενών λοιμώξεων	245
Κλινική εξέταση: ανάλυση των σημείων και συμπτωμάτων	245
Ακτινογραφικές εξετάσεις	246
Διαφορική διάγνωση	248
Θεραπεία	249
Θεραπεία οδοντογενών λοιμώξεων ανάλογα με την κλινική τους εικόνα	250
Βασικές τεχνικές	253
Βιβλιογραφικές αναφορές	260

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Χειρουργική Ενδοδοκτία	263
M. Chiapasco, M. Zaniboni, R. Micolani, A. Montinari	263
Εισαγωγή	263
Εξέταση: ανάλυση των σημείων και συμπτωμάτων	263
Ακτινογραφικές εξετάσεις	264
Ενδείξεις	265
Αντενδείξεις	269
Χειρουργική θεραπεία	270
Χειρουργικός εξοπλισμός	271
Τοπική αναισθησία	273
Χειρουργικός σχεδιασμός κρημνού	273
Εντοπισμός ακρορριζίου και οστεκτομή	274
Εκπυρήνιση της βλάβης και απόξεση της κοιλότητας	275
Ακρορριζεκτομή	276
Ανάστροφη παρασκευή της κοιλότητας	280
Ακρορριζική έμφραξη	280
Διαχείριση του υπολειπόμενου οστικού ελλείμματος	281
Βασικές τεχνικές	282
Επανελέγχος	284
Βιβλιογραφικές αναφορές	287

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Κύστεις των γνάθων	289
M. Chiapasco, M. Zaniboni, A. Rossi	289
Ενδοστικές κύστεις των γνάθων	289
Αιτιοπαθογένεια	289
Κλινική εξέταση: ανάλυση σημείων και συμπτωμάτων	290
Ακτινογραφικές εξετάσεις	292
Διάγνωση	295
Ταξινόμηση	300
Διαφορική διάγνωση	304
Χειρουργική θεραπεία	304
Βασικές τεχνικές - Εκπυρήνιση ενδοστικών κύστεων των γνάθων	305
Βασικές τεχνικές - Μαρσιποποίηση	309
Χειρουργικό πρωτόκολλο για εκπυρήνιση κύστης	310
Χειρουργικό πρωτόκολλο για τη μαρσιποποίηση κύστης	310

Μαρσιποποίηση σε συνδυασμό με την ορθοδοντική επανατοποθέτηση ενός έγκλειστου δοντιού	311
Χειρουργική προσέγγιση ανάλογα με τις διαφορετικές περιοχές της γνάθου	316
Επανελέγχος	318
Κύστεις του ιγμορείου των γνάθων	322
Αιτιοπαθογένεια	322
Κλινική εξέταση: ανάλυση τυπικών σημείων και συμπτωμάτων	322
Ακτινογραφική εξέταση	322
Διαφορική διάγνωση	322
Θεραπεία	323
Χειρουργικό πρωτόκολλο	323
Επανεξέταση	323
Βιβλιογραφικές αναφορές	331

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Καλοήθεις όγκοι της στοματικής κοιλότητας	333
M. Chiapasco, M. Zaniboni	333
Εισαγωγή	333
Βιοψία - Γενικές αρχές	333
Μερική βιοψία	334
Ολική βιοψία (εκτομής)	337
Βιοψία αναρρόφησης με βελόνα	338
Καλοήθεις οδοντογενείς όγκοι	339
Διάγνωση	348
Θεραπεία	351
Καλοήθεις οδοντογείς όγκοι	351
Μη οδοντογενείς καλοήθεις όγκοι	357
Βιβλιογραφικές αναφορές	363

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Χειρουργική παθολογία των σιελογόνων αδένων	365
M. Chiapasco, M. Zaniboni, A. Rossi, L. Maccarini	365
Εισαγωγή	365
Σιαλολιθίαση των σιελογόνων αδένων Επιδημιολογία και αιτιοπαθογένεια	365
Κλινική εξέταση: ανάλυση σημείων και συμπτωμάτων	367
Διάγνωση	368
Ακτινογραφικές εξετάσεις	369
Διαφορική διάγνωση	371
Θεραπεία	372
Εναλλακτικές στη χειρουργική επέμβαση	373
Χειρουργική ανατομία	373
Χειρουργική θεραπεία	374
Βασικές τεχνικές	376
Μετεγχειρητική επανεξέταση	380
Κύστεις και ψευδοκύστεις των ελασσόνων σιελογόνων αδένων	380
Επιδημιολογία και αιτιοπαθογένεια	380
Κλινική εξέταση: ανάλυση σημείων και συμπτωμάτων	381
Διάγνωση	382
Διαφορική διάγνωση	382
Χειρουργική θεραπεία κύστεων και ψευδοκύστεων	383

Εκτομή.....	383
Χειρουργική ανατομία.....	383
Βασικές τεχνικές.....	384
Χειρουργική θεραπεία υπογλώσσιων βατραχίων.....	386
Εκτομή του βατράχιου σε συνδυασμό με υπογλώσσια σιαλαδενεκτομή.....	386
Εκτομή του βατράχιου.....	386
Μαρσιποποίηση.....	386
Βασικές τεχνικές.....	387
Χειρουργική ανατομία.....	390
Μετεγχειρητική επανεξέταση.....	390
Βιβλιογραφικές αναφορές.....	391

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

Χειρουργική των στοματικών χαλινών και ελάσσονα προπροσθητική χειρουργική..... 393

M. Chiapasco, M. Zaniboni.....	393
Εισαγωγή.....	393
Χαλινοί.....	393
Χαλινός άνω χείλους.....	394
Συσχετιζόμενα ζητήματα.....	394
Χειρουργικές τεχνικές.....	395
Βασικές τεχνικές.....	396
Χαλινός κάτω χείλους.....	402
Συσχετιζόμενα ζητήματα.....	402
Χειρουργικές τεχνικές.....	402
Χαλινός γλώσσας.....	402
Συσχετιζόμενα ζητήματα.....	402
Χειρουργικές τεχνικές.....	403
Βασικές τεχνικές.....	404
Ελάσσων προπροσθητική χειρουργική.....	406
Ταξινόμηση των ατροφιών της νωδής γνάθου.....	406
Κλινική εξέταση: ανάλυση των σημείων και των συμπτωμάτων.....	408
Ακτινολογική εξέταση.....	410
Κλινικές εικόνες.....	411
Εναλλακτικές στη χειρουργική επέμβαση.....	411
Επακόλουθα της ατροφίας των σκληρών ιστών.....	412
Μετατραυματικά και μετεξακτικά ελλείμματα.....	413
Νεοπλασίες των σκληρών ιστών.....	414
Νεοπλασίες των μαλακών ιστών.....	414
Χαλινοί.....	414
Θεραπεία.....	415
Χειρουργικές τεχνικές.....	415
Βασικές τεχνικές - μαλακά μόρια.....	417
Βασικές τεχνικές- σκληροί ιστοί.....	423
Βιβλιογραφικές αναφορές.....	432

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

Οδοντοφατνιακό τραύμα..... 435

M. Chiapasco, M. Zaniboni, A. Coggiola.....	435
Εισαγωγή.....	435
Κατηγοριοποίηση τραυμάτων.....	435

Κλινική εξέταση: ανάλυση των σημείων και των συμπτωμάτων.....	440
Ακτινολογική εξέταση.....	444
Θεραπεία.....	445
Γενικές αρχές.....	445
Χειρουργικά πρωτόκολλα.....	449
Εμφυτευματική αποκατάσταση έπειτα από απώλεια δοντιού εξαιτίας τραύματος.....	452
Βασικές τεχνικές.....	453
Παρακολούθηση.....	462
Βιβλιογραφικές αναφορές.....	463

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

Χειρουργική των οδοντικών εμφυτευμάτων.....	465
M. Chiapasco, P. Casentini, M. Zaniboni.....	465
Βασική χειρουργική των οδοντικών εμφυτευμάτων.....	465
Εισαγωγή.....	465
Ιστορική ανασκόπηση.....	465
Βιολογία της οστεοενσωμάτωσης.....	467
Κύρια στάδια.....	467
Διεπιφάνεια οστού-εμφυτεύματος και διαφορετικές επιφάνειες εμφυτευμάτων.....	468
Εμφυτεύματα ενός ή δύο τεμαχίων, ένα ή δύο χειρουργικά στάδια.....	468
Μακροπρόθεσμα αποτελέσματα επιεμφυτευματικών προσθετικών αποκαταστάσεων.....	471
Τοπικές και συστηματικές αντενδείξεις στη θεραπεία εμφυτευμάτων.....	471
Προσθετικά καθοδηγούμενη τοποθέτηση εμφυτευμάτων: σχέδιο θεραπείας.....	472
Σχέδιο θεραπείας: η χρήση στενής διαμέτρου/κοντών εμφυτευμάτων.....	477
Σχεδιασμός θεραπείας με τη βοήθεια ειδικού λογισμικού: υπολογιστικά καθοδηγούμενη χειρουργική.....	477
Χειρουργική επέμβαση τοποθέτησης εμφυτευμάτων.....	482
Προετοιμασία του χειρουργικού πεδίου (χειρουργείο, επεμβαίνων, ασθενής).....	482
Προεγχειρητική και μετεγχειρητική αγωγή.....	483
Επιλογή είδους αναισθησίας.....	484
Χειρουργικοί κρημοί.....	484
Προετοιμασία της περιοχής τοποθέτησης εμφυτεύματος.....	490
Χειρουργική ακολουθία για την προετοιμασία της περιοχής τοποθέτησης εμφυτεύματος.....	491
Συρραφή.....	493
Διαχείριση περιεμφυτευματικών μαλακών ιστών.....	494
Μετεγχειρητικός ακτινογραφικός έλεγχος.....	495
Μετεγχειρητική φροντίδα.....	495
Μετά την τοποθέτηση του εμφυτεύματος.....	495
Βασικές τεχνικές.....	496
Αποκατάσταση με εμφυτεύματα - Πολύπλοκες περιπτώσεις.....	502
Οστικά ελλείμματα.....	502
Ελλείμματα μαλακών ιστών.....	503
Υλικά και χειρουργικές τεχνικές για την ανακατασκευή/αναγέννηση των οστών.....	504
Συλλογή αυτογενούς οστού.....	505
Επένθετα οστικά μοσχεύματα.....	508
Ένθετα οστικά μοσχεύματα.....	512
Ανύψωση εδάφους του ιγμορείου.....	512
Διατατική οστεογένεση.....	518
Διάσχιση της ακρολοφίας.....	519
Επαναγγειωμένοι ελεύθεροι κρημοί.....	519
Βιβλιογραφικές αναφορές.....	520

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

Οι συχνότερες επιπλοκές στη χειρουργική στόματος: πρόληψη και διαχείριση	523
M. Chiapasco, M. Zaniboni.....	523
Εισαγωγή.....	523
Διεγχειρητικές επιπλοκές.....	524
Σχετική αιμορραγία.....	524
Πρόληψη.....	524
Διαχείριση.....	525
Βλάβες στα νεύρα.....	525
Πρόληψη.....	526
Διαχείριση.....	526
Κατακερματισμός μαλακών μορίων.....	527
Πρόληψη.....	527
Διαχείριση.....	527
Κατάγματα ριζών.....	528
Κατάγματα φλοιωδών πετάλων.....	528
Πρόληψη.....	528
Διαχείριση.....	528
Κάταγμα κάτω γνάθου.....	529
Πρόληψη.....	529
Διαχείριση.....	529
Εξάρθρωμα κροταφογοναθικής άρθρωσης (ΚΓΔ).....	530
Πρόληψη.....	530
Διαχείριση.....	530
Παρεκτόπιση δοντιού μέσα στα μαλακά μόρια.....	530
Διαχείριση.....	530
Πρόπτωση λιπώδους σώματος παρειάς.....	531
Διαχείριση.....	531
Στοματοκολπικές επικοινωνίες.....	532
Κλινική εξέταση: ανάλυση των σημείων και συμπτωμάτων.....	533
Ακτινολογική εξέταση.....	534
Διαχείριση.....	535
Επικοινωνίες και συρίγγια σε συνδυασμό με ιγμορίτιδα.....	544
Μετανάστευση ξένων σωμάτων μέσα στην ιγμόρεια κοιλότητα.....	545
Διαχείριση.....	547
Μετεγχειρητικές επιπλοκές.....	550
Μεθύστερη αιμορραγία.....	550
Διαχείριση.....	550
Διάρρηξη τραύματος.....	550
Πρόληψη.....	550
Διαχείριση.....	551
Μεταεξαγωγικές λοιμώξεις: φατνιακή οστεΐτιδα.....	551
Πρόληψη.....	551
Διαχείριση.....	551
Μεταεξαγωγικές λοιμώξεις: υποπεριοστικό απόστημα.....	553
Διαχείριση.....	553
Βιβλιογραφικές αναφορές.....	559
Ευρετήριο.....	561